

Diksmuide - Laure Fredericqlaan 7

2016I105 en 2016J1

Archeologienota DEEL 3 : Programma van Maatregelen

Pieter LALOO

Project:

Diksmuide Laure Fredericqlaan

Opdrachtgever:

Peggy De Weirt

Laure Fredericqlaan 7

8600 Diksmuide

Uitvoerder:

GHENT ARCHAEOLOGICAL TEAM bvba (GATE), GOED IN ERFGOED (GIE)

Pieter LALOO, Davy HERREMANS (GIE), Ruben VERGAUWE

© 2016 - GHENT ARCHAEOLOGICAL TEAM bvba

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd of aangepast worden, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt worden onder enige vorm of wijze ook, elektronisch, mechanisch, door fotokopie, zonder toestemming van Ghent Archaeological Team bvba.

Inhoud

INLEIDING.....	4
DEEL 3 : Programma van Maatregelen	5

Inleiding

De opdrachtgever, mevrouw De Weirt, wenst in Diksmuide bouwwerken uit te voeren op een perceel langs de Laure Fredericqlaan. Dit reeds bebouwde perceel wordt in eerste instantie verkaveld tot twee percelen waarna een nieuwbouwwoning en tuinberging worden gebouwd op het nieuw ontstane tweede perceel.

Het projectgebied bevindt zich in de vastgestelde archeologische zone van Diksmuide waardoor conform het Onroerenderfgoeddecreet een archeologienota moet worden opgesteld bij verkavelingsaanvragen van percelen groter dan 300m². Gezien zowel het totale op te splitsen perceel als het nieuw te bekomen perceel groter zijn dan deze grenswaarde is dus het toevoegen van een bekrachtigde archeologienota aan de aanvraag van de bouwvergunning noodzakelijk.

GATE werd door de opdrachtgever aangesteld om deze archeologienota op te stellen.

DEEL 3 : Programma van maatregelen

1. Gemotiveerd advies over het al dan niet moeten nemen van maatregelen

1. Volledigheid van het uitgevoerde onderzoek

Op basis van het gevoerde bureauonderzoek en landschappelijk bodemonderzoek werd voldoende informatie ingewonnen omtrent het archeologisch potentieel van het projectgebied en de impact van de geplande werkzaamheden hierop.

2. Aanwezigheid en waardering van een archeologische site

Op basis van het gevoerde bureauonderzoek, waarbij historisch-cartografische, landschappelijke en archeologische bronnen werden geraadpleegd, kon de natuurlijke setting van het studiegebied verduidelijkt worden. Morfologisch kan de regio rond het studiegebied worden beschreven als een uitloper van een noord-zuid gerichte heuvelrij, die langs noordelijke en westelijke kant wordt begrensd door respectievelijk de Handzamevaart en de IJzervlakte. De ondergrond wordt in het studiegebied sterk bepaald door de Tertiaire substraat, die hier zeer oppervlakkig aanwezig zijn. Verder ten noorden van het studiegebied komen we in de Holocene sedimenten van de vallei van de Handzamevaart. De bodemkaart duidt echter het studiegebied, en de gehele stadskern, aan als een sterk verstoorde gronden. Het projectgebied bevindt zich ten noordoosten van de stadskern, net buiten de middeleeuwse stadsmuren en de poort die uitgaf op de huidige Grauwe Broederstraat. In 1453 werd in deze zone het Minderbroedersklooster gebouwd. Het bestaan van dit klooster was van korte duur, want in 1578 wordt het complex verwoest tijdens de Godsdienstoorlogen. Tijdens de 17de eeuw worden Diksmuide tot twee maal toe versterkt. Het projectgebied bevindt zich net buiten deze vesten. Kaartmateriaal dat de laat 17de eeuwse vesting in beeld brengt, toont het gebied in kwestie in het schootsveld tussen twee ravelijnen. Tot in de 20ste eeuw bleef het projectgebied braakliggend terrein.

Als we de kaarten van Jacob van Deventer (1553-1565) en Pieter Pourbus 1561-1571 mogen geloven situeert het projectgebied zich ter hoogte van de zuidoosthoek van het 15de eeuwse kloosterdomein. Mogelijk bevat de bodem dus sporen van de gracht en/of een omheiningsmuur, en van gebouwen van het kloostercomplex.

De conclusies uit het landschappelijk bodemonderzoek zijn beperkt. Ten eerste kan worden gesteld dat de bodem nabij de Laure Fredericqlaan niet volledig antropogeen verstoord is (in tegenstelling tot wat aangegeven staat op de bodemkaart). Onder de huidige bodem vinden we een horizont met ijzeroxidatie die de top van het Tertiair substraat aanduidt. Aan de andere kant van het perceel is er een diepe verstoring, tot 120 cm diep, op te merken. Het is duidelijk dat bij de constructie van het bestaande huis op de Laure Fredericqlaan 7 heel wat grond is opgevoerd in de huidige tuin. Bij de nieuwe perceelsgrens helt de tuin zeer scherp naar beneden. Er is dus zeker sprake van een hoogteverschil tussen boringen 1-2 en 3. Dit

hoogteverschil kan echter niet de verstoring verklaren die in boring 3 werd vastgesteld. Het gaat hier naar alle waarschijnlijkheid dus niet om louter ophogingspakketten die zijn opgeworpen bij de constructie van het bestaande huis.

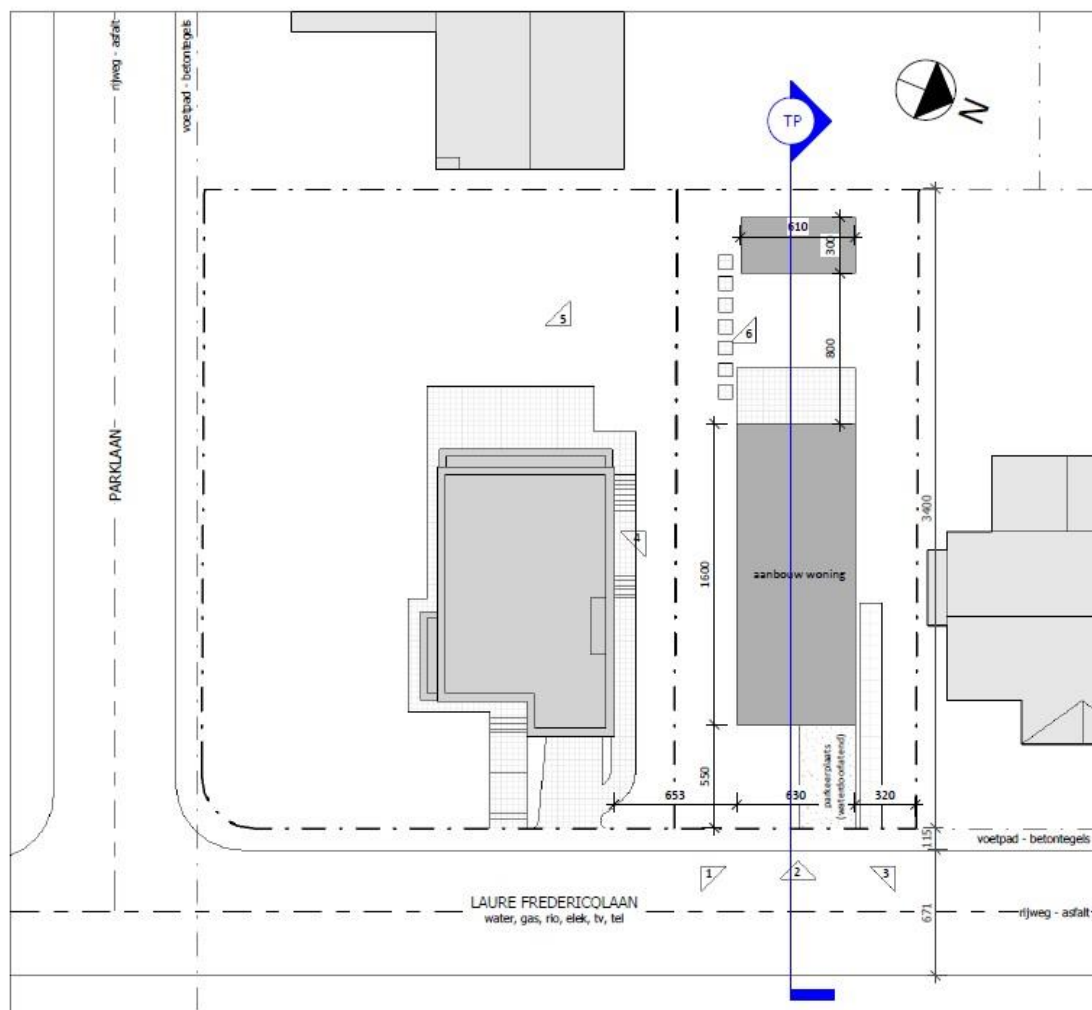
Gezien de bevindingen uit de archeologische situering, namelijk de aanwezigheid van het laatmiddeleeuws Minderbroederklooster en vestingwerken uit de 17de eeuw, kan deze boring wijzen op archeologisch potentieel ter hoogte van deze locatie.

3. Impactbepaling

De bouwwerken die binnen het projectgebied staan gepland, houden in dat het huidige perceel wordt verkaveld in twee percelen, waarbij één perceel rond de huidige woning blijft en langs de noordzijde een tweede onbebouwd perceel ontstaat. Op dit tweede perceel wordt vervolgens een nieuwe woning en tuinhuis gebouwd.

De woning is rechthoekig van vorm en heeft een oppervlakte van 100,8 m² (6,3 m bij 16 m). Het huis worden gefundeerd op een ringfundering van 0,6 m breed en maximaal 1,65 m diep. De vloerplaat rust op deze ringfundering. Verder wordt het terrein ter hoogte van de vloerplaat deels genivelleerd wegens de oneffenheden die er momenteel zijn in het terrein. Hierbij wordt de grond opgehoogd voor een groot deel van het huisoppervlak

Naast deze nieuwbouwwoning wordt op dit nieuwe perceel ook nog een tuinberging gebouwd, met een oppervlakte van ca. 19 m² (6,3 m bij 3 m). De fundering van deze tuinberging wordt ingegraven tot op een diepte van 0,4 m.

Figuur 3.1 : Grondplan van de geplande verkaveling en bouwwerken.

4. Maatregelen

De kans dat er archeologische vondsten, sporen of structuren tijdens de werkzaamheden aan het licht komen, is bestaande, maar eerder klein tot zeer klein.

De boringen schetsen een beeld van de bodemopbouw binnen een relatief klein studiegebied. Op basis van de die boringen kan enig potentieel voor kennisvermeerdering worden herkend. Zoals DEEL 2 van deze archeologienota in detail is beschreven, werd in de eerste twee boringen tegen de Laure Fredericqlaan, een bodemprofiel zonder veel bodemontwikkeling en ook zonder sporen van verstoringen geregistreerd. Boring 3, gelegen achteraan het perceel, toonde verschillende ophogingspakketten, tot minstens 1.2 m diep. De aanwezigheid van baksteenfragmenten kan wijzen op de vroegere aanwezigheid van bebouwing gerelateerd aan een klooster uit de laat-/postmiddeleeuwse periode, zoals aangeduid staat op de kaart van Deventer. Een andere optie is dat deze ophogingspakketten zijn opgeworpen in materiaal afkomstig van de vesten. De baksteenfragmenten die werden aangetroffen waren in elk geval te klein en te gefragmenteerd voor determinatie. Ten slotte kan deze ophoging minstens deels, maar ook in zijn geheel van recente oorsprong zijn, gerelateerd aan de aanleg van de tuin. De diepte van de verstoring in vergelijking met het omliggende terrein lijkt dit laatste scenario uit te sluiten.

Hoewel boring 3 niet in de zone gelegen is die wordt bedreigd door de bouwwerken (wegens de beperkte toegankelijkheid van het terrein) kan niets gezegd worden over de laterale verspreiding van deze ophogingspakketten.

Als we echter kijken naar de geplande ingrepen, dan zijn deze relatief beperkt. De woning wordt gefundeerd op een ringfundering van 60 cm breed. Deze fundering volgt de omtrek van het gebouw (ca. 44m). Al bij al is dit dus slechts een vrij smalle en geringe verstoring van de ondergrond. Op de ringfundering rust een vloerplaat die slechts voor 2,5m van de 16m lengte enigszins wordt ingegraven (diepte ingraving ca. 13cm). Ook de diepte van de fundering van het tuinhuis is eerder beperkt, zijnde ca. 40cm, waardoor ook de potentieel archeologische relevante niveaus niet bedreigd worden.

Alhoewel dus het perceel zich bevindt in een zone met archeologisch potentieel op het aantreffen van laat- tot postmiddeleeuwse vindplaatsen, is er op basis van de aard en diepte van de geplande werken geen bedreiging voor dit erfgoed. Enkel de ringfundering van de geplande woning dreigt potentieel erfgoed te verstoren, maar deze ingreep is te smal om enig ruimtelijk inzicht te verwerven in eventueel aanwezige vindplaatsen. Bijgevolg wordt het potentieel op kennisvermeerdering laag ingeschat voor dit projectgebied en bijhorende geplande werkzaamheden. Daarom adviseren we om geen verder programma van maatregelen op te stellen om dit potentieel verder te onderzoeken.

Kosten-baten lijkt het dus niet aangewezen om voor dit dossier een programma van maatregelen op te stellen voor verder archeologisch onderzoek.

